

CUPRINS

Capitolul I

Noțiunea și trăsăturile caracteristice ale dreptului internațional public

<i>Secțiunea 1</i>	
Obiectul de reglementare al dreptului internațional public	17
<i>Secțiunea 2</i>	
Fundamentul juridic al dreptului internațional public	19
<i>Secțiunea 3</i>	
Dreptul internațional și morala	21
<i>Secțiunea 4</i>	
Dreptul internațional și politica externă a statelor	22
<i>Secțiunea 5</i>	
Dreptul internațional public și dreptul internațional privat	23
<i>Secțiunea 6</i>	
Dreptul internațional și dreptul intern	24
6.1. Influențe și întrepătrunderi	24
6.2. Problema prevalenței	26
6.3. Deosebiri între dreptul internațional și dreptul intern	28
<i>Secțiunea 7</i>	
Definiția dreptului internațional public	30

Capitolul II

Geneza și evoluția dreptului internațional public

<i>Secțiunea 1</i>	
Considerații generale	31
<i>Secțiunea 2</i>	
Începuturile dreptului internațional	31

<i>Secțiunea 3</i>	
Evul Mediu	35
<i>Secțiunea 4</i>	
Epoca modernă	40

Capitolul III

Izvoarele, principiile fundamentale și codificarea dreptului internațional public

<i>Secțiunea 1</i>	
Noțiunea de izvoare ale dreptului internațional public	46
<i>Secțiunea 2</i>	
Tratatul internațional	47
<i>Secțiunea 3</i>	
Cutuma internațională	49
3.1. Definiția și trăsăturile caracteristice ale cutumei	49
3.2. Dovada cutumei	51
<i>Secțiunea 4</i>	
Principiile generale de drept	53
<i>Secțiunea 5</i>	
Jurisprudența internațională	54
<i>Secțiunea 6</i>	
Doctrina dreptului internațional	55
<i>Secțiunea 7</i>	
Principiile echității	56
<i>Secțiunea 8</i>	
Alte izvoare ale dreptului internațional public	57
8.1. Actele organizațiilor internaționale interguvernamentale	57
8.2. Actele unilaterale ale statelor	58
8.3. Legea internă	58
<i>Secțiunea 9</i>	
Principiile fundamentale ale dreptului internațional public	59
9.1. Natura juridică a principiilor fundamentale	59
9.2. Formularea principiilor fundamentale	60
<i>Secțiunea 10</i>	
Codificarea dreptului internațional public	61
<i>Secțiunea 11</i>	
Sistemul dreptului internațional public	65
11.1. Împărțirea pe domenii	65
11.2. Împărțirea pe ramuri	66

Capitolul IV

Subiectele dreptului internațional public

<i>Secțiunea 1</i>	
Noțiunea de subiect al dreptului internațional public	67
<i>Secțiunea 2</i>	
Statele ca subiecte ale dreptului internațional public.....	68
2.1. Suveranitatea – fundament al personalității juridice a statelor	68
2.2. Caracterul și elementele personalității juridice a statelor	70
2.3. Drepturile și obligațiile fundamentale ale statelor	72
<i>Secțiunea 3</i>	
Tipurile de state	73
3.1. Statele unitare	74
3.2. Statele compuse	74
3.3. Statele dependente	76
<i>Secțiunea 4</i>	
Neutralitatea statelor	77
4.1. Neutralitatea clasică	77
4.2. Neutralitatea diferențiată	78
4.3. Neutralitatea permanentă	79
<i>Secțiunea 5</i>	
Recunoașterea internațională	81
5.1. Instituția juridică a recunoașterii internaționale	81
5.2. Recunoașterea statelor	82
5.3. Recunoașterea guvernelor	85
5.4. Recunoașterea beligeranței și a insurgenței	87
5.5. Recunoașterea mișcărilor de eliberare națională	87
<i>Secțiunea 6</i>	
Sucesiunea statelor	88
6.1. Instituția juridică a succesiunii statelor	88
6.2. Situații tipice de succesiune a statelor	90
<i>Secțiunea 7</i>	
Organizațiile internaționale interguvernamentale	93
7.1. Personalitatea juridică a organizațiilor internaționale interguvernamentale	93
7.2. Clasificarea organizațiilor internaționale interguvernamentale ..	95
7.3. Organizațiile internaționale cu vocație universală	96
7.4. Organizațiile internaționale regionale	97
7.5. Organizațiile internaționale subregionale	99

<i>Secțiunea 8</i>	
Mișcările de eliberare națională	99
<i>Secțiunea 9</i>	
Alte entități ale vieții internaționale	100
9.1. Organizațiile internaționale neguvernamentale	100
9.2. Corporațiile transnaționale	101
9.3. Persoanele fizice	102

Capitolul V

Populația în dreptul internațional public

<i>Secțiunea 1</i>	
Populația ca element constitutiv al statului	103
<i>Secțiunea 2</i>	
Cetățenia în dreptul internațional	105
2.1. Definiția și regimul juridic al cetățeniei	105
2.2. Dobândirea cetățeniei	107
2.3. Pierderea cetățeniei	108
2.4. Dubla cetățenie (bipatridia)	109
2.5. Lipsa cetățeniei (apatridia)	110
<i>Secțiunea 3</i>	
Regimul juridic al străinilor	112
3.1. Reguli privind regimul juridic al străinilor și tipurile de tratament juridic aplicabil acestora	112
3.2. Dreptul de azil	114
3.3. Expulzarea străinilor	116
3.4. Extradarea străinilor	117
<i>Secțiunea 4</i>	
Statutul juridic al refugiaților	119
4.1. Apariția problemei refugiaților	119
4.2. Tratamentul juridic al refugiaților	120

Capitolul VI

Protecția internațională a drepturilor omului

<i>Secțiunea 1</i>	
Protecția drepturilor omului în cadrul dreptului internațional	123
1.1. Afirmarea în timp a drepturilor omului	123
1.2. Evoluția drepturilor omului sub egida O.N.U.	125

<i>Secțiunea 2</i>	
Declarația universală a drepturilor omului	130
<i>Secțiunea 3</i>	
Pactele internaționale cu privire la drepturile omului	134
3.1. Considerații generale	134
3.2. Drepturi și libertăți consacrate	135
3.3. Garanții și sancțiuni privind aplicarea și respectarea	137
<i>Secțiunea 4</i>	
Convenții internaționale privind protecția drepturilor omului adoptate în cadru regional	139
4.1. Convenția europeană a drepturilor omului	139
4.2. Convenția americană referitoare la drepturile omului	144
4.3. Carta africană a drepturilor omului și ale popoarelor	145
<i>Secțiunea 5</i>	
Trăsături și orientări noi în dreptul internațional contemporan privind drepturile omului.....	146

Capitolul VII

Teritoriul în dreptul internațional public

<i>Secțiunea 1</i>	
Teritoriul de stat	151
1.1. Noțiunea de teritoriu de stat	151
1.2. Părțile componente ale teritoriului de stat	153
<i>Secțiunea 2</i>	
Modificarea teritoriului de stat	154
<i>Secțiunea 3</i>	
Limitele teritoriului de stat	156
3.1. Frontierele de stat. Noțiune și clasificare	156
3.2. Stabilirea frontierelor de stat și regimul acestora	157
<i>Secțiunea 4</i>	
Apele interioare, componente ale teritoriului de stat	158
4.1. Domeniul fluvial și lacustru	158
4.2. Apele maritime interioare	159
<i>Secțiunea 5</i>	
Marea teritorială	161
5.1. Drepturile suverane ale statului asupra mării sale teritoriale	161
5.2. Dreptul de trecere inofensivă prin marea teritorială	162
5.3. Lățimea mării teritoriale	164

<i>Secțiunea 6</i>	
Zonele maritime asupra cărora statele exercită unele drepturi suverane	165
6.1. Zona contiguă	166
6.2. Platoul continental	166
6.3. Zona economică exclusivă	168
<i>Secțiunea 7</i>	
Marea liberă	169
<i>Secțiunea 8</i>	
Zona internațională a teritoriilor submarine	171
<i>Secțiunea 9</i>	
Strâmtoarele internaționale	173
9.1. Regimul juridic al strâmtoarelor internaționale	173
9.2. Strâmtoarele Mării Negre	174
<i>Secțiunea 10</i>	
Canalele maritime internaționale	175
<i>Secțiunea 11</i>	
Fluviile internaționale	178
11.1. Regimul juridic al fluviilor internaționale	178
11.2. Regimul navigației pe Dunăre	180
<i>Secțiunea 12</i>	
Zonele cu regim juridic special	182
12.1. Zonele demilitarizate	182
12.2. Zonele neutralizate	183
12.3. Zonele denuclearizate	183
12.4. Zonele polare	185
<i>Secțiunea 13</i>	
Spațiul aerian	187
13.1. Regimul juridic al spațiului aerian	187
13.2. Colaborarea internațională în utilizarea spațiului aerian	188
<i>Secțiunea 14</i>	
Spațiul cosmic (extraatmosferic)	191

Capitolul VIII

Dreptul diplomatic și consular

<i>Secțiunea 1</i>	
Dreptul diplomatic și diplomația	193
<i>Secțiunea 2</i>	
Organele de stat interne pentru relațiile internaționale	195

<i>Secțiunea 3</i>	
Misiunea diplomatică	197
3.1. Misiunea diplomatică permanentă	197
3.2. Misiunile diplomatice temporare (speciale)	201
<i>Secțiunea 4</i>	
Imunitățile și privilegiile diplomatice	202
4.1. Necesitatea și fundamentul juridic al acordării	202
4.2. Imunitățile diplomatice	203
4.3. Privilegiile diplomatice	205
<i>Secțiunea 5</i>	
Misiunea consulară	206

Capitolul IX

Tratatul internațional

<i>Secțiunea 1</i>	
Noțiunea de tratat internațional	209
<i>Secțiunea 2</i>	
Clasificarea tratatelor internaționale	210
<i>Secțiunea 3</i>	
Denumirea tratatelor internaționale	212
<i>Secțiunea 4</i>	
Structura tratatului internațional	217
<i>Secțiunea 5</i>	
Condițiile de validitate a tratatelor internaționale	219
5.1. Considerațiuni generale	219
5.2. Capacitatea juridică de a încheia un tratat	219
5.3. Voința liber exprimată a părților	220
5.4. Obiectul licit al tratatului	221
5.5. Tratatul să producă efecte juridice	222
5.6. Tratatul să fie guvernat de normele dreptului internațional ..	222
<i>Secțiunea 6</i>	
Nulitatea tratatelor internaționale	223
<i>Secțiunea 7</i>	
Încheierea tratatelor internaționale	224
7.1. Competența de încheiere a tratatelor	224
7.2. Procedura de încheiere a tratatelor	225
<i>Secțiunea 8</i>	
Rezervele și declarațiile la tratatele internaționale	230

<i>Secțiunea 9</i>	
Limba de redactare a tratatelor internaționale	231
<i>Secțiunea 10</i>	
Intrarea în vigoare și înregistrarea tratatelor internaționale	233
<i>Secțiunea 11</i>	
Efectele juridice ale tratatelor internaționale	234
<i>Secțiunea 12</i>	
Modificarea tratatelor internaționale	236
<i>Secțiunea 13</i>	
Încetarea sau suspendarea tratatelor internaționale	237
13.1. Încetarea tratatelor	237
13.2. Suspendarea tratatelor	240
<i>Secțiunea 14</i>	
Interpretarea tratatelor internaționale	240

Capitolul X

Mijloacele de soluționare pașnică a diferendelor internaționale

<i>Secțiunea 1</i>	
Configurația juridică a mijloacelor de soluționare pașnică a diferendelor internaționale	243
<i>Secțiunea 2</i>	
Mijloacele politico-diplomatice (fără caracter jurisdicțional)	247
2.1. Tratatativele (negocierile)	247
2.2. Bunele oficii	250
2.3. Mediațiunea	252
2.4. Ancheta	253
2.5. Concilierea	256
<i>Secțiunea 3</i>	
Mijloacele cu caracter jurisdicțional	259
3.1. Arbitrajul internațional	259
3.2. Justiția internațională	262
<i>Secțiunea 4</i>	
Proceduri de soluționare pașnică a diferendelor internaționale în cadrul O.N.U. și al organizațiilor regionale	267
4.1. Rolul organizațiilor internaționale	267
4.2. Soluționarea diferendelor în cadrul O.N.U.	267
4.3. Soluționarea diferendelor în cadrul organizațiilor regionale	271

Capitolul XI

Folosirea legală a forței potrivit dreptului internațional

Secțiunea 1

Mijloacele de constrângere în relațiile internaționale	272
1.1. Considerații generale	272
1.2. Mijloacele de constrângere fără folosirea forței armate	273
1.3. Mijloacele de constrângere cu folosirea forței armate	275

Secțiunea 2

Folosirea legală a forței armate împotriva actelor de agresiune	278
2.1. Probleme de principiu	278
2.2. Folosirea forței de către Organizația Națiunilor Unite	280
2.3. Rolul organizațiilor internaționale regionale în folosirea forței	286
2.4. Dreptul statelor la autoapărare individuală sau colectivă	286
2.5. Folosirea forței de către popoarele coloniale și națiunile dependente pentru eliberarea lor națională	288

Capitolul XII

Răspunderea internațională

Secțiunea 1

Fundamentarea juridică a răspunderii internaționale	290
1.1. Principii generale, evoluții	290
1.2. Elementele răspunderii internaționale	293
1.3. Principiul epuizării recursului intern	297
1.4. Cauze de înlăturare a răspunderii internaționale	298

Secțiunea 2

Formele răspunderii internaționale	299
2.1. Răspunderea politică	300
2.2. Răspunderea morală	301
2.3. Răspunderea materială	301
2.4. Răspunderea penală	302

Capitolul XIII

Dreptul internațional umanitar

Secțiunea 1

Considerații generale	306
-----------------------------	-----

Secțiunea 2

Starea de război	308
------------------------	-----

2.1. Începerea stării de război	308
2.2. Consecințele juridice ale declarării războiului	309
2.3. Teatrul de război	310
2.4. Ocupația militară a teritoriului.....	310
2.5. Captura de război	311
2.6. Încetarea ostilităților militare și a războiului	311
<i>Secțiunea 3</i>	
Statutul juridic al combatanților în conflictele armate	312
<i>Secțiunea 4</i>	
Tratamentul juridic al spionilor și al mercenarilor	314
4.1. Spionii	314
4.2. Mercenarii	315
<i>Secțiunea 5</i>	
Protecția prizonierilor de război	316
<i>Secțiunea 6</i>	
Protecția răniților, a bolnavilor și a naufragiaților	318
<i>Secțiunea 7</i>	
Protecția populației civile și a bunurilor cu caracter civil	320
<i>Secțiunea 8</i>	
Protecția bunurilor culturale	323
<i>Secțiunea 9</i>	
Mijloace și metode de război interzise	325
9.1. Principiul limitării utilizării mijloacelor și metodelor de luptă	325
9.2. Categoriile de arme și metode de război interzise	326
<i>Secțiunea 10</i>	
Arme interzise prin convenții speciale	329
10.1. Proiectilele de mic calibru	329
10.2. Gloanțele „dum-dum”	330
10.3. Gazele asfixiante, toxice sau similare și alte arme chimice	330
10.4. Armele bacteriologice (biologice)	330
10.5. Otrăvurile și armele otrăvite	331
10.6. Minele și torpilele, capcanele și alte asemenea dispozitive	331
10.7. Armele cu laser	332
10.8. Armele incendiare	332
10.9. Proiectilele cu schije nelocalizabile	333
10.10. Tehnicile de modificare a mediului în scopuri militare ...	333
10.11. Armele nucleare	333
<i>Secțiunea 11</i>	
Metode de război interzise	334
11.1. Perfidia	334

11.2. Refuzul cruțării	336
11.3. Terorizarea populației civile	336

Capitolul XIV

Dreptul internațional penal

<i>Secțiunea 1</i>	
Definiția și obiectul de reglementare	337
<i>Secțiunea 2</i>	
Principiile dreptului internațional penal	339
<i>Secțiunea 3</i>	
Infracțiunea internațională	342
3.1. Noțiunea de infracțiune internațională	342
3.2. Elementele constitutive ale infracțiunii internaționale	343
3.3. Clasificarea infracțiunilor internaționale	344
<i>Secțiunea 4</i>	
Crimele contra păcii	345
4.1. Conceptul de crime contra păcii	345
4.2. Agresiunea armată	346
4.3. Propaganda în favoarea războiului	349
<i>Secțiunea 5</i>	
Crimele împotriva umanității	350
5.1. Conceptul de crime împotriva umanității	350
5.2. Genocidul	352
5.3. Apartheidul	354
<i>Secțiunea 6</i>	
Crimele de război	356
6.1. Definiție și izvoare juridice	356
6.2. Crime de război împotriva persoanelor și bunurilor protejate	357
6.3. Crime de război săvârșite prin violarea regulilor de întrebuițare a unor mijloace și metode de luptă	361
<i>Secțiunea 7</i>	
Infrațiuni internaționale comise de către persoane particulare	364
7.1. Scurte considerații generale	364
7.2. Terorismul internațional	364
7.3. Pirateria maritimă	369
7.4. Distrugerea cablurilor submarine	371
7.5. Traficul ilicit de stupefiante	372
7.6. Circulația și traficul publicațiilor obscene	372
7.7. Falsificarea de monedă	373

7.8. Aducerea în stare de sclavie și traficul de sclavi	374
7.9. Traficul de femei și de copii	375
<i>Secțiunea 8</i>	
Jurisdicția penală internațională	376
8.1. Necesitatea unei jurisdicții penale internaționale	376
8.2. Curtea Penală Internațională	379
<i>Bibliografie selectivă</i>	393

© Editura Fundației *România de Mâine*, 2008
Editură acreditată de *Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului*
prin *Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior*.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CREȚU, VASILE

Drept internațional public/Vasile Crețu, ediția a V-a,
definitivă, București; Editura Fundației *România de Mâine*,
2008

Bibliogr.

ISBN 978-973-163-236-0

341.1/8

Reproducerea integrală sau fragmentară, prin orice formă și prin orice mijloace tehnice, este strict interzisă și se pedepsește conform legii.

*Răspunderea pentru conținutul și originalitatea textului revine
exclusiv autorului/autorilor.*

Redactor: Georgeta MITRAN
Tehnoredactor: Marcela OLARU
Coperta: Cornelia PRODAN

Bun de tipar: 9.06.2008; Coli tipar: 24,75
Format: 16/61×86

Editura Fundației *România de Mâine*
Bulevardul Timișoara nr.58, București, Sector 6
Tel./Fax: 021/444.20.91; www.spiruharet.ro
e-mail: contact@edituraromaniademaine.ro